

21. februar 2024

Høringssvar vedrørende skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp

Røde Kors takker for at afgive høringssvar på lovforslag om *Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik – Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp*.

Lovforslaget udvider personkredsen, så omkring 10.000 personer (90% ikke vestlige indvandrere), som i dag modtager kontanthjælp- eller uddannelseshjælp i stedet skal overgå til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse pr. 1. juli 2025, fordi de ikke lever op til kravet om mindst 2,5 års fuldtidsbeskæftigelse ud af de seneste 10 år. Udvidelsen af persongruppen omfatter alle, der er blevet folkeregistreret som førstegangsendrejst siden 2. april 1968, eller personer der har haft udenlandsophold i mere end på hinanden 12 følgende måneder og som ikke lever op til beskæftigelseskravet.

Røde Kors deler aftalepartiernes ambition om, at endnu flere flygtninge og indvandrere opnår en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er helt afgørende for deres muligheder for at blive selvforsørgende, lære dansk og deltage aktivt i det danske samfund. Derfor bistår vi med vores aktiviteter hver dag flygtninge og indvandrere i at komme tættere på en hverdag i beskæftigelse. Røde Kors mener dog ikke, at en udvidelse af personkredsen som fremadrettet skal modtage den lave selvforsørgelses- og hjemrejseydelse er den rette vej at gå i forhold til at sikre længerevarende fastholdelse på arbejdsmarkedet. Røde Kors har tidligere i en række høringssvar – bl.a. ved indførelsen af integrationsydelsen i 2015, ved nedsættelse af ydelsen og udvidelse af personkredsen i 2017 – udtrykt bekymringer ved den særlige ydelse. Både dengang og i dag har vi igennem vores frivillige integrationsindsats kunnet konstatere og dokumentere, at forældre fx har undladt at give deres børn nødvendigt tøj eller undladt, at deres børn deltog i udflugter i forbindelse med fritidsaktiviteter, fordi de ikke har haft råd.

Siden har Rockwoolfonden i 2019 og 2020 dokumenteret, at integrationsydelsen (nu selvforsørgelses-, hjemrejse- og overgangsydelse) efter et år øgede andelen af mandlige flygtninge, der var i arbejde fra 10% til 13% efter det første år. Samt at indførelsen af ydelsen ikke viste nogen beskæftigelseseffekt for kvinderne¹. En anden undersøgelse af den daværende starthjælp, der også var en lavere ydelse end kontanthjælpen, viste, at den beskæftigelseseffekt, der var i starten, var forsvundet efter 9-10 år².

¹ [Integrationsydelse sender mandlige flygtninge hurtigere i job - ROCKWOOL Fonden](#)

² [RFF-NYT-Marts-2019 Starthjaelp-gor-flygtninge-til-Danmarks-fattigste.pdf \(rockwoolfonden.s3.eu-central-1.amazonaws.com\)](#)

Samtidig viser begge undersøgelser, at de lavere ydelser også har en række utilsigtede konsekvenser. En stor gruppe kommer ikke i job, men får i stedet reduceret deres disponible indkomst markant og bliver dermed Danmarks fattigste. Derudover betyder den lave ydelse, at færre kvinder deltager i integrationsindsatsen og børn af forældre på starthjælp integreres dårligere. De begynder fx sjældnere i dagtilbud og ender ofte også med markant kortere uddannelse, end hvis familien havde haft den højere kontanthjælp som sikkerhedsnet. Derudover har Røde Kors i forbindelse med uddeling af vinterhjælp til trængte børnefamilier dokumenteret, at mennesker, der lider store økonomiske afsavn, også risikerer at blive afskåret fra fritidsaktiviteter.

Udover de 10.000 voksne som overgår til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse på baggrund af lovforslaget, så viser tal fra Beskæftigelsesministeriet, at de tilsammen har ca. 11.000 børn³, som også vil blive påvirket af de sænkede ydelser.

Med baggrund i ovenstående dokumentation mener Røde Kors ikke, at der er meget belæg for, at antallet af personer, der kommer i beskæftigelse, vil stå mål med de negative effekter, hvor lovforslaget vil øge antallet af fattige og få negative konsekvenser for integrationen.

Dette skal også ses i lyset af, at den udvidet målgruppe, som omfattes af lovforslaget, omfatter mennesker, der har været i Danmark i mange år, men hvor mange vil være langt fra arbejdsmarkedet. Røde Kors mener ikke, at yderligere økonomisk incitament er det redskab, som vil få denne gruppe i arbejde. De borgere, hvor af en del også vil være vurderet aktivitetsparate, vil ofte have en række udfordringer og her er det centralt, at de mødes af en helhedsorienteret og individuel tilrettelagt beskæftigelsesindsats, der tager hensyn til fx helbred og udgangspunkt i det, vi ved virker ift. beskæftigelse. Bl.a. faglig opkvalificering og sprogtræning⁴.

Derudover vil vi i Røde Kors bemærke, at det i en tid hvor rekordmange flygtninge er i beskæftigelse⁵ og hvor Danmark mangler arbejdskraft, er vigtigt at gøre nytte af alle de ressourcer og kompetencer, som kommer hertil. Det forudsætter dog, at flygtninge kan leve et aktivt og værdigt liv, hvor bekymringer om økonomi ikke overskygger alt, men hvor det betaler sig at gøre en ekstra indsats og der er overskud til fx at lære dansk og tage del i de lokale fællesskaber, der også kan understøtte vejen til job.

Med venlig hilsen

Anders Ladekarl
Generalsekretær

³ [Nye tal om kontanthjælpsaftale: 11.000 børn risikerer fremover at vokse op i fattigere hjem - Altinget - Alt om politik: altinget.dk](#)

⁴ [4639057 \(vive.dk\)](#)

⁵ [Rekordmange flygtninge er i arbejde \(da.dk\)](#)